

Welkom

NAH – ONDERSTEUNING EN INKOMEN: een sociaal- administratief verhaal

LUC COLMAN

OPDELING

VLAANDEREN

- VSB (Vlaamse Sociale Bescherming)
- VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap)

BELGIE

- Vervangingsinkomen
- Tegemoetkomingen

VLAANDEREN - VSB

- **Verplichte aansluiting**
  - Als je in het Vlaamse gewest woont
  - Als je ouder bent dan 25 jaar
- **Kostprijs**
  - Jaarlijks 62 euro
  - 31 euro voor personen met een laag inkomen
- **De VSB wordt opgevolgd via de zorgkassen van de mutualiteit of door de Vlaamse zorgkas**
- **Opgelet: de mutualiteit waarbij je bent aangesloten is ook de mutualiteit voor de zorgkas.**

MUTUALITEITEN

Er zijn slechts 5 mutualiteiten in Vlaanderen/België en bijgevolg ook 5 zorgkassen, enkel in Vlaanderen:

- Landsbond der christelijke mutualiteiten - CM
- Nationaal verbond van socialistische mutualiteiten – Solidaris of het vroegere Bond Moyson
- Landsbond van Liberale Mutualiteiten
- Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen (Helan)
- Landsbond van de neutrale ziekenfondsen
- Overheid: de Vlaamse Zorgkas (en de hulpkas voor ziekte-en invaliditeitsverzekering)

VSB – ZORGBUDGET

Er zijn drie zorgbudgetten in Vlaanderen:

- Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden
- Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood
- Zorgbudget voor personen met een handicap

VSB - ZORGBUDGET

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

- Dit is misschien nog altijd beter gekend onder de naam 'zorgverzekering'
- Er is een uitkering van 140 euro per maand
- Bestemd voor personen die veel zorg nodig hebben (na indicatiestelling – BelRAI)
- Per definitie voor iedereen die in een WZC verblijft
- Niet belastbaar

VSB - ZORGBUDGET

ZORGBUDGET VOOR OUDEREN MET EEN ZORGNOOD

- De vroegere THAB (tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) via de FOD Sociale Zekerheid
- Het is voor 65plussers
- Maximaal 710 euro/maand
- Afhankelijk van inkomen en zorgzwaarte
- Niet belastbaar

VSB - ZORGBUDGET

Zorgbudget voor personen met een handicap

- Voor personen met een erkende handicap
- Werd vroeger het basisondersteuningsbudget (BOB) genoemd
- Er is een uitkering van 300 euro per maand
- Niet compatibel met een PVB (persoonsvolgend budget)
- Een uitdovend scenario
- Niet belastbaar

VSB - MOBILITEITSHULPMIDDELEN

Wie door een chronische ziekte, ouderdom of een beperking een hulpmiddel nodig heeft om zich te verplaatsen, kan via de VSB een “mobiliteitshulpmiddel” kopen of huren. Een rolstoel, elektrische scooter, duwwandelwagen, driewielfiets,...

1. Je gaat naar je huisarts of een gespecialiseerd team. Zij onderzoeken je gezondheidsprobleem en geven je een medisch voorschrift met een advies voor een mobiliteitshulpmiddel.
2. Met dat voorschrift ga je naar een erkend verstrekker (ook wel “bandagist” genoemd), die je een hulpmiddel voorstelt en aanvraagt dat bij jou past, eventueel met specifieke aanpassingen.
3. De factuur voor dat hulpmiddel gaat niet naar jou, maar naar je zorgkas. Ze wordt betaald door de VSB. Soms moet je wel nog supplementen betalen.

VSB - MOBILITEITSHULPMIDDELEN

- Het gaat om hulpmiddelen die iemand heel zijn leven (of toch lange tijd) nodig heeft. Het zijn dus geen krukken of rolstoelen die je tijdelijk ontleent na een kwetsuur, bijvoorbeeld een beenbreuk.
- Voor onderhoud en herstellingen zal de VSB een vast deel van de kosten betalen. Bij een gehuurd mobiliteitshulpmiddel zijn die kosten inbegrepen in de huurprijs.
- Bij aankoop, kan je na een aantal jaren het mobiliteitshulpmiddel vervangen en een nieuw hulpmiddel aanvragen.

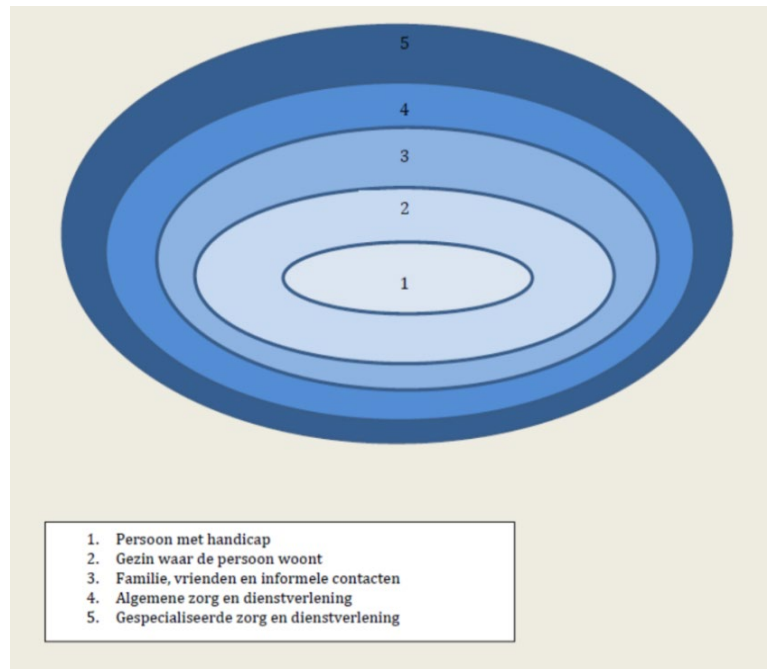
ANDERE HULPMIDDELEN

- Andere hulpmiddelen zoals een traplift, tillift, aanpassing badkamer, douchestoel, beugels,... kunnen via het VAPH aangevraagd worden.
- Het VAPH kan een tegemoetkoming geven voor bepaalde hulpmiddelen en aanpassingen in de thuissituatie. Dit omvat niet alleen de eigen woning of huurwoning, maar ook in situaties waarin personen met een handicap wonen bij een zorgaanbieder of in een voorziening voor ouderenzorg.
- Indien er nog geen erkenning van handicap is en bij een eerste aanvraag van een hulpmiddel, kan je dit best aanvragen via het VAPH - MDT van de mutualiteiten.
- Indien er een erkenning van de handicap is en er al eens een hulpmiddel werd aangevraagd, kan je zelf een aanvraag indienen bij het VAPH.

- Het VAPH omschrijft een handicap als elk langdurig en belangrijk participatieprobleem dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijk en externe factoren. Om van 'handicap' te spreken, werkt het VAPH noch met percentages, noch met invaliditeitsschalen.
- De Vlaamse Toeleidingscommissie (VTC) en, bij vraag tot heroverweging, de heroverwegingscommissie (HOC) beslist of iemand aan de voorwaarden voldoet.
- De VTC beslist ook mee over de prioriteitengroep bij aanvragen PVB

- **SITUERING**
- **DEEL 1: RTH**
- **DEEL 2: nRTH**
  - Minderjarigen (maken geen deel uit van deze presentatie)
  - Meerderjarigen

VAPH - SITUERING

Cirkel 1: zelfzorg

Cirkel 2: gebruikelijke zorg en ondersteuning binnen gezin

Cirkel 3: vrijwillige ondersteuning door familie, vrienden, burens

Cirkel 4: ondersteuning door reguliere diensten

Cirkel 5: door het VAPH gefinancierde ondersteuning, rechtstreeks en niet rechtstreeks toegankelijk

➤ **RTH**

- Rechtstreeks toegankelijke hulp
- zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden: 140 euro/maand
- zorgbudget voor personen met een beperking (vroeger BOB): 300 euro/maand (uitdovend scenario)
- eigen middelen

➤ **Niet-RTH**

- Niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, betaalbaar met een PVB en/of eigen middelen

VAPH - RTH

CONCEPT RTH

- **RTH is beperkte, handicapspecifieke ondersteuning voor wie af en toe hulp nodig heeft.**
- **Voor personen met een (vermoeden) van een beperking.**
- **Jonger zijn dan 65 jaar; als je erkend bent als persoon met een beperking door het VAPH, dan is deze voorwaarde niet van toepassing.**
- **Een aanvraag bij het VAPH of bij de Intersectorale Toegangspoort van Jongerenwelzijn hoeft niet.**
- **Er zijn verschillende modules.**

VAPH - RTH

CONCEPT RTH

- **Er is een regelluw kader.**
- **Je moet wonen in Vlaanderen of het Brussels hoofdstedelijk gewest.**
- **RTH is niet combineerbaar met n-RTH, dus ook niet met een terbeschikkingstelling van een persoonsvolgend budget (PVB)**

RTH MOGELIJKHEDEN

BEGELEIDING

DAGOPVANG - DAGONDERSTEUNING

VERBLIJF - WOONONDERSTEUNING

VAPH - RTH

Vormen

begeleiding

Individuele begeleiding (psychosociale begeleiding)

- ambulante begeleiding (cliënt verplaatst zich)
- mobiele begeleiding (hulpverlener verplaatst zich)

Groepsbegeleiding

VAPH - RTH

Vormen

begeleiding

Individuele begeleiding

- * duurt 1 tot maximum 2 uren
- * voorbeelden:
  - gesprek – traject uitstippelen
  - hulp administratie
  - therapie
  - mobiele woonondersteuning
  - opvolging begeleid (vrijwilligers) werk

Groepsbegeleiding

- * duurt 1 tot maximum 2 uren
- * Is samen met twee of meerdere personen (gesprekken, vorming, groepstherapie,...)

VAPH - RTH

Vormen

dagondersteuning

- **Atelierwerking**
  - **(deeltijdse) Vrijwillige tewerkstelling in regulier circuit: enclave**
  - **Sport en vrije tijd**
  - **Vorming**
  - **Therapie**
- **Kan in volle dagen of halve dagen**

VAPH - RTH

Vormen

woonondersteuning

**Een tijdelijke ondersteuning 's avonds, 's nachts en 's ochtends.
Tijdens de week en/of in het weekend.**

VAPH - RTH

RTH = beperkte ondersteuning

- Per kalenderjaar maximaal 8 punten
- Combinatie van verschillende ondersteuningsfuncties kan
- Kan via meerdere zorgaanbieders (die een erkenning RTH hebben van het VAPH)

ONDERSTEUNING	PUNTEN	AANTAL
Ambulante begeleiding / sessie	0,155 punten	51
Mobiele begeleiding / sessie	0,220 punten	36
Groepsbegeleiding /sessie	0,087 punten	91
Dagopvang / dag	0,087 punten	91
Nachtopvang - nacht	0,130 punten	61

VAPH - RTH

RTH – EIGEN BIJDRAGE

ONDERSTEUNING	BIJDRAGE
Ambulante begeleiding/sessie	6,34 euro
Mobiele begeleiding/sessie	6,34 euro
Groepsbegeleiding/sessie	6,34 euro
Dagopvang/dag	12,05 euro
Nachtopvang/nacht	30,32 euro

VAPH – NIET-RTH

PERSOONSVOLGEND BUDGET

WAT?

- Persoonsvolgend en op maat
- Verschillende budgetcategorieën
- Inzetbaar als voucher, cash of combinatie
- Geeft toegang tot niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning
- Besteding moet verantwoord worden (buiten het vrij besteedbaar deel)

VAPH – NIET-RTH

TRAP 2: PERSOONSVOLGEND BUDGET

VOOR WIE?

- Persoon met een beperking met een ondersteuningsnood die qua intensiteit, frequentie of tijd de rechtstreeks toegankelijke hulp overschrijdt.

DOOR WIE?

- Toewijzing en uitbetaling (ter beschikkingstelling) door het VAPH

HOE?

- toeleidingsprocedure

VAPH – NIET-RTH

TRAP 2: PERSOONSVOLGEND BUDGET

TOELEIDINGSPROCEDURE

ALGEMEEN

- Door het VAPH erkend worden als een persoon met een beperking.
- Als de handicap al vastgesteld is door een andere instantie, dan moet de handicap in een aantal gevallen niet opnieuw door het VAPH vastgesteld worden.

TOELEIDINGSPROCEDURE

ALGEMEEN

- Je moet jonger zijn dan 65 jaar op het moment van de eerste aanvraag. Eens erkend, kan je blijvend beroep doen op de dienstverlening van het VAPH.
- Er zijn verblijfsvoorwaarden. Opgelet met personen die in Wallonië gedomicilieerd zijn. Ook wettelijk vertegenwoordigers (ouders) of een bewindvoerder met domicilie in Wallonië kan problematisch zijn.
- Bij een persoon met NAH moet het trauma minstens 6 maand geleden zijn voor je als persoon met handicap kan erkend worden.

TOELEIDINGSPROCEDURE

STAP 1: opmaak van een ondersteuningsplan (OP)

- Bij de opmaak van een OP wordt de vraag goed in kaart gebracht (proces van vraagverheldering). Het is een schema waarin personen met een beperking aangeven welke ondersteuning ze nodig hebben en hoe ze dit willen organiseren. Het netwerk (gezin, familie, vrienden, reguliere diensten, VAPH-ondersteuning) wordt in kaart gebracht.
- Je kan het zelf opmaken of je laten bijstaan door een gebruikersorganisatie = OP moet goedgekeurd worden door VAPH;
- Je kan je laten bijstaan door DOP of DMW of...= automatische goedkeuring.

STAP 2: opmaak van een multidisciplinair verslag (MDV)

- Een multidisciplinair team (mutualiteit, consultatiebureau,...) maakt het MDV op.
- Het MDT gaat na of er een handicap is en of de gevraagde ondersteuning uit het OP objectief gezien ook nodig is.
- In veel gevallen wordt het ZZI (zorgzwaarte instrument) afgenomen. Het ZZI bestaat uit een gesprek waarin vragen gesteld worden over je mogelijkheden op alle aspecten van het dagelijks leven. Je antwoorden worden omgezet in een B- en P waarde, B (begeleidingsnood) en P (permanentienood), (maximaal B 8, P 7).
- Tot slot maakt het MDV de checklist prioritering op in functie van de dringendheid van de ondersteuningsvraag.

STAP 3: prioritering

- Het VAPH legt de discussiedossiers voor aan de VTC (Vlaamse Toewijzingscommissie). De consensusdossiers (door 2 interne VAPH-lezers gelijk beoordeelt), komen uiterst zelden aan bod op de VTC
- De VTC brengt die dossiers, iedere vraag onder in een prioriteitengroep (PG 1, PG 2 of PG 3).
- Dit gebeurt op basis van drie hoofdcriteria:
  - de impact op het netwerk
  - de impact op de persoon met een beperking
  - De ondersteuningskloof

TOELEIDINGSPROCEDURE

Momenteel is de toeleidingsprocedure onderwerp van herevaluatie. De procedure voor het verkrijgen van een PVB neemt te veel tijd in beslag.

- De verschillende diensten die in staan voor stap 1, de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, de DOP's, hebben wachtlijsten voor ze kunnen starten met de eerste stap.
- Ook de diensten die instaan voor de afname van het ZZI (stap 2) kunnen niet snel genoeg volgen.
- Er is nog niks beslist maar er is sprake om het OP (ondersteuningsplan) af te schaffen en om de afname van het ZZI veel dichterbij de ter beschikking stelling te laten gebeuren.
- Op zich interessante pistes maar met als nadeel dat de prioritering moeilijker zou kunnen verlopen omdat er geen B/P waarde zou gekend zijn, omdat de budgetcategorie niet zou gekend zijn...

TOELEIDINGSPROCEDURE

SPECIALE SITUATIES: NOODPROCEDURE

- De noodprocedure is een combinatie van de vroegere noodsituatie en dossiers maatschappelijke noodzaak
- Na een onverwachte, acute gebeurtenis waarbij het sociaal netwerk plots weggevallen is, kan een dossier noodprocedure bij het VAPH ingediend worden.
- Er is ernstige fysieke, psychische en/of emotionele verwaarlozing door de PmH ten aanzien van de mantelzorgers. De PmH wordt ernstig fysiek, psychisch, emotioneel of seksueel misbruikt door de mantelzorgers.
- Ambtenaar van het VAPH neemt beslissing
- Er is (zo goed als) onmiddellijk budget voor 22 weken.
- Binnen de 10 weken kan er een PVB na nood aangevraagd worden indien de noodprocedure een blijvend karakter heeft.
- Zowat binnen een jaar moet de gewone procedure PVB doorlopen zijn om zo tot een definitief PVB te komen.

TOELEIDINGSPROCEDURE

SPECIALE SITUATIES: SPOEDPROCEDURE

- Dit is een specifieke procedure voor snel degeneratieve aandoeningen.

SPECIALE SITUATIES: OVERGANG MINDERJARIGEN MEERDERJARIGEN

- Op basis van het geboortjaar is bepaald welke minderjarigen (uit VAPH-voorzieningen) automatisch recht openen om de overstap naar de meerderjarigen zorg te maken.
- De toeleidingsprocedure (OP en MDV/ZZI) moet doorlopen zijn.
- Als de procedure doorlopen is, wordt PVB toegekend vanaf 1 juli van het jaar waarin je 21 jaar wordt.
- De hoogte van het PVB is gebaseerd op de VAPH kost in de minderjarigen zorg.

SPECIALE SITUATIES: NAH-PROCEDURE (voor personen met een NAH of tetraplegie)

STAP 1: kom je in aanmerking

Je komt in aanmerking als je voldoet aan volgende voorwaarden:

- Je hebt een NAH en ervaart ernstige gezondheidsproblemen in combinatie met cognitieve of gedragsmatige problemen of je lijdt aan tetraplegie en gevolge van een hoge dwarslaesie (d.w.z. ter hoogte van nekzwervel C4 of hoger) en ervaart ernstige gezondheidsproblemen.
- Je aandoening is voor de leeftijd van 65 jaar acuut en plots ontstaan en heeft een onomkeerbare breuk in je levenslijn tot gevolg.
- Je verblijft momenteel in een residentiële setting voor neurologische of locomotorische revalidatie.
- Je zorg- en ondersteuningsnood is zo groot dat je niet terug naar huis kan. Je hebt nood aan een permanente aanwezigheid van een professionele zorgverlener in een gespecialiseerde setting.
- Je geobjectiveerde budgetcategorie is hoger of gelijk aan BC_16.

SPECIALE SITUATIES: NAH-PROCEDURE

STAP 2: aanvraagformulier

- **Het formulier “aanvraag van ondersteuning via de NAH-procedure” invullen en indienen. Dit kan ten vroegste 3 maand na de plotse breuk in je levenslijn.**
- **Dit kan via de post of via het opladen in het e-loket mijnvaph.be**

STAP 3: medische attest

- **Het medisch attest moet opgemaakt zijn door een erkend revalidatiearts verbonden aan een revalidatieziekenhuis of aan een afdeling voor neurologische of locomotorische revalidatie van een ziekenhuis**

SPECIALE SITUATIES: NAH-PROCEDURE

STAP 4: zorgzwaarte

- **Je laat een MDT je zorgzwaarte bepalen via het ZZI (zorgzwaarte-instrument).**
- **Dit kan ten vroegste 6 maand na het trauma en wordt afgenomen terwijl je in een revalidatiecentrum verblijft.**

SPECIALE SITUATIES: NAH-PROCEDURE

STAP 5: beoordeling en beslissing door het VAPH

- Als het VAPH vaststelt dat je aan de criteria voldoet, word je erkend als persoon met een handicap.
- Je komt in aanmerking voor direct gefinancierde ondersteuning door een vergunde zorgaanbieder in afwachting van een PVB
  - De ondersteuning kan onmiddellijk opgestart worden. Het VAPH zal de vergunde zorgaanbieder rechtstreeks vergoeden voor de geboden ondersteuning.
  - Je komt in aanmerking maar de ondersteuning kan niet onmiddellijk opgestart worden. Je komt op een wachtlijst en van zodra er middelen vrij komen kan je opstarten.
- Als je niet voldoet aan de voorwaarden, laat het VAPH dit per brief weten.

SPECIALE SITUATIES: NAH-PROCEDURE

STAP 6: ondersteuningsplan

- **Om na de directe financiering aanspraak te kunnen maken op een definitief PVB, moet je binnen de 12 maanden een ondersteuningsplan (OP) invullen en indienen.**
- **Na ontvangst van je OP, zal het VAPH de hoogte van je PVB bepalen en je vraag automatisch indelen in PG 1, de hoogste prioriteitengroep.**
- **Wanneer je aan de beurt komt voor je PVB, wordt de directe financiering aan de vergunde zorgaanbieder stopgezet en kan je dus je ondersteuning verder financieren via je PVB.**

BUDGETHOOGTE

voor maart 2020

BUDGETCATEGORIE	ZOGGEBONDEN PUNTEN (max)	EURO (max)
I	12,234511	12.292,50
II	17,128316	17.209,50
III	24,469022	24.585,01
IV	33,644906	33.804,38
V	42,820789	43.023,76
VI	50,161496	50.399,26
VII	53,220123	53.472,39
VIII	55,055300	55.316,26
IX	59,949104	60.233,26
X	70,960164	71.296,52
XI	88,088480	88.506,02
XII	103,993344	104.486,27

sedert maart 2020

BUDGETCATEGORIE	ZORGGEBONDEN PUNTEN (max)	EURO (max)
1	7,75	7.786,74
2	10,26	10.308,63
3	15,29	15.362,47
4	21,26	21.360,77
5	27,22	37.349,02
6	31,01	31.156,99
7	34,81	34.975,00
8	38,38	39.566,66
9	43,90	44.108,09
10	47,37	47.594,53
11	50,84	51.080,98
12	54,17	54.426,77

BUDGETCATEGORIE	ZORGGEBONDEN PUNTEN (max)	EURO (max)
13	57,51	57.782,60
14	62,16	62.454,64
15	65,17	65.478,91
16	68,18	68.503,17
17	71,19	71.527,44
18	74,32	74.672,28
19	77,45	77.817,11
20	80,58	80.961,95
21	86,52	86.930,10
22	90,97	91.401,20
23	97,1275	97.587,88
24	103,285	103.774,57

HOE BESTEDEN?

- Persoonlijke begeleiding via assistent of dienst
  - Dagactiviteiten via assistent of voorziening
  - Wonen in een voorziening
  - Vrijwilligers
  - Reguliere diensten
  - Combinatie van dit alles
- **Kortom, alles wat een persoon met een beperking nodig heeft op vlak van ondersteuning.**

HOE BETALEN?

VOUCHER

- Kan enkel bij een vergunde zorgaanbieder
- Minder administratie (voorziening neemt die op)
- Afspraken vermeld in IDO (individuele dienstverleningsovereenkomst)

CASH

- Voorschot op aparte rekening (terugvorderbaar voorschot)
- De PmH betaalt alles zelf
- De PmH staat in voor de administratie
- Verantwoording van de uitgaven

COMBINATIE CASH EN VOUCHER

- Een deel van de het PVB kan ingezet worden via een voucher en een deel via cash.

PVB - ALGEMEEN

- De ideeën rond de PVB staan als een paal boven water en kan je enkel maar toejuichen.
- De PmH (en/of zijn netwerk) hebben de regie van de ondersteuning in eigen handen, wat een goede zaak is.
- Voor de wachtenden is er op heden geen of weinig perspectief, buiten voor hen in PG 1. Een concreet perspectief geven aan PmH zou veel soelaas kunnen brengen.
- Het systeem van de PVB is niet voldoende flexibel, zowel voor meervragen als voor minvragen.
- RTH zou, bij wijze van spreken, onmiddellijk moeten kunnen opgestart worden. Helaas zijn binnen RTH inmiddels ook (ellenlange) blijvende wachtlijsten.
- Er werd ooit gesteld dat RTH geen voorgeborchte van n-RTH kon zijn. Helaas, is dit nog altijd vaak zo.
- DMW's en MDT's weigeren soms aanvragen voor het verhogen van budgetten. Ze stellen zich soms op als een soort toegangspoort, wat toch niet de bedoeling kan zijn.
- Alle speciale situaties krijgen voorrang bij het ter beschikking stellen van budgetten. Hierdoor is het binnen een prioriteitengroep weeral langer wachten op budget. Ook het bieden van perspectief wordt hierdoor bemoeilijkt. Kan dit niet anders? Bv. via een apart budget voor de prioriteitengroepen en een apart (open) budget voor speciale situaties?
- We krijgen een commercialisering van de zorg, wat niet per definitie negatief is.

PVB - ALGEMEEN

- Voor heel wat PmH en hun netwerk zij er heel wat onduidelijkheden en verwarring rond de budgetten. Wat betaal je met je PVB en waarmee betaal je de woon- en leefkosten?
- PmH en hun netwerk verschieten zich haast een bult over de hoogte van de budgetten. Is de kost van een 'beetje' ondersteuning zo hoog?
- Er is kans op keuzestress bij het zoeken naar de gepaste ondersteuning.
- In nogal wat situaties liggen de woon- en leefkosten hoger dan in het vroegere systeem, o.a. vervoer is een heel pak duurder geworden.
- In het vroegere systeem bestond er een sociale correctie. Als het inkomen te laag was, betaalde je niet maximaal. Helaas is dit weggevallen.
- Voor meervragen is het geen evidentie om in een hogere prioriteitengroep terecht te komen omdat de kloof tussen de huidige ondersteuning en de gewenste ondersteuning vaak als vrij klein beschouwd wordt.

INKOMEN

INKOMEN UIT ARBEID

- Reguliere arbeidsmarkt
- Sociale economie
  - Maatwerk
  - Individueel maatwerk
  - AMA (geen inkomen of heel beperkt)

VERVANGINGSINKOMEN

vervangingsinkomen:

- Ziekte-uitkering (eerste jaar arbeidsongeschiktheid = primaire arbeidsongeschiktheid)
- Invaliditeit (na het eerste jaar arbeidsongeschiktheid en verder)
- Werkloosheidsuitkering
- Pensioen
- Andere: brugpensioen, loopbaanonderbreking, tijdskrediet

Begin 2021 ontving 28% van de bevolking in het Vlaamse Gewest een **vervangingsinkomen** van de sociale zekerheid. In het Waalse gewest was dit toen 30%.

VERVANGINGSINKOMEN

UITBETALING:

- Ziekte-uitkering en invaliditeit: via de mutualiteiten, met een belangrijke rol van de adviserend arts bij de mutualiteiten
- Werkloosheidsuitkering: via de vakbonden voor aangesloten leden of via de HvW (hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen)
- Pensioen: via de Federale Pensioendienst

Alle vervangingsinkomens zijn belastbaar.

ZIEKTE-UITKERING

BEREKENING

- Als arbeidsongeschikte werknemer bedraagt de uitkering die u tijdens uw periode van primaire arbeidsongeschiktheid ontvangt, 60 % van uw brutoloon per dag, met het loonplafond als grensbedrag.
- Het is mede afhankelijk van de gezinssituatie (gezinslast, alleenstaanden, samenwonenden)
- De uitkering is berekend per dag
- Er is uitkering in een 6-dagenstelsel (niet voor zon- en feestdagen)
- Maximum bruto dagbedrag: € 106,55

INVALIDITEIT

BEREKENING

- Als arbeidsongeschikte werknemer stemt de uitkering tijdens de periode van invaliditeit overeen met een percentage van het brutoloon per dag, met het loonplafond als grensbedrag.
- De uitkering is berekend per dag
- Er is uitkering in een 6-dagenstelsel (niet voor zon- en feestdagen)
- Voor een alleenstaande is het bedrag 55% (maximum € 96,81 voor invaliditeit vanaf 1 januari 2024).
- Voor samenwonenden is het bedrag 40% van het gedeelde begrensde loon (maximaal € 70,41 per dag voor invaliditeit vanaf 1 januari 2024).

RIZIV – Hulp van Derden

- Boven op de ziekte-uitkering of op de invaliditeit kan er een maandelijks bedrag voor Hulp van Derden ontvangen worden.
- Het is een dagelijkse tegemoetkoming, uitbetaald samen met de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- Je kan het ten vroegste krijgen van de 4de maand van arbeidsongeschiktheid en uiterlijk tot het einde van de arbeidsongeschiktheid.
- De adviserend arts of de medewerker van het multidisciplinair team van de mutualiteit onderzoekt of u voldoet aan de voorwaarden.
- De criteria zijn dezelfde als bij de integratie tegemoetkoming: verplaatsingen; eten en maaltijden bereiden; persoonlijke hygiëne; onderhoud van de woning en huishoudelijke taken; leven zonder toezicht, bewust zijn van gevaar en gevaar vermijden; communicatie en sociale contacten.
- Pas bij een totale score van minimum 11 punten (op maximum 18 punten) open je rechten.

Maximum dagbedrag: € 28,81 of zowat maximum 750 euro per maand

Hulp van Derden is niet belastbaar

TEGEMOETKOMINGEN

AANVRAAG

- Door de betrokkene zelf via de website (www.handicap.belgium.be) met een kaartlezer, itsme of token
- Via de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten
- Aandacht: als de huisarts gekend is, worden de medische vragenlijst en de vragenlijst rond zelfredzaamheid aan de huisarts bezorgd.

TEGEMOETKOMINGEN

INKOMENSVERVANGENDE TEGEMOETKOMING (IVT)

- De IVT is een tegemoetkoming waar je recht kunt op hebben als je verdienvermogen minstens 2/3 verminderd is door je beperking.
- De IVT vervangt het inkomen dat je zou krijgen als je geen beperking had.
- De IVT kan ingaan vanaf je 18 jaar (tot voor kort was dit 21 jaar). Na de leeftijd van 65 kan je geen IVT meer aanvragen. De uitbetaling kan wel verder lopen.
- Voor het berekenen van de IVT wordt er rekening gehouden met de gezinstoestand en met andere (belastbare) inkomsten, die niet boven een bepaalde grens mogen liggen.
- Bepaling en uitbetaling verloopt via de FOD Sociale Zekerheid.

BELGIE - TEGEMOETKOMINGEN

INKOMENSVERVANGENDE TEGEMOETKOMING (IVT)

- Gezinstoestand: personen ten laste, alleenstaande, samenwonende
- Eigen andere (belastbare) inkomsten of inkomsten van andere inwonenden
- aandachtspunten:
  - Indien je samenwoont met familieleden tot in de tweede graad (ouders en/of brussen) wordt er geen rekening gehouden met hun inkomsten. In alle andere situaties wel, dus bv. ook met de inkomsten van een partner.
  - Woon je in een voorziening (samenhuizen), dan word je als alleenstaande beschouwd, maar wordt er wel 28% van de integratie tegemoetkoming ingehouden.

TEGEMOETKOMINGEN

INTEGRATIE TEGEMOETKOMING (IT)

- De IT is een tegemoetkoming waar je recht op kunt hebben als je zelfredzaamheid verminderd is. Het is een compensatie voor de bijkomende kosten die je als persoon met een beperking hebt, als je wilt deelnemen aan het maatschappelijke leven.
- Evaluatie van de handicap: de arts van FOD evalueert of gaat na of je moeilijkheden ondervindt om
  - Je te verplaatsen;
  - Boodschappen te doen, maaltijden te bereiden en te nuttigen;
  - Je te verzorgen en aan te kleden;
  - Je woning te onderhouden en het huishouden te doen;
  - Zelfstandig te leven, gevaar in te schatten en te vermijden;
  - Te communiceren, contacten te leggen en te onderhouden met andere personen.

INTEGRATIE TEGEMOETKOMING (IT)

- Per onderdeel kan je maximaal 3 punten krijgen
  - 0 punten = geen moeilijkheden
  - 1 punt = beperkte moeilijkheden
  - 2 punten = grote moeilijkheden (hulp is nodig)
  - 3 punten = onmogelijk zonder hulp van anderen
- Je moet minstens 7 punten hebben om recht te openen.
  - 7 – 8 punten: IT cat. 1
  - 9 – 11 punten: IT cat. 2
  - 12 – 14 punten: IT cat. 3
  - 15 – 16 punten: IT cat. 4
  - 17-18 punten: IT cat. 5

TEGEMOETKOMINGEN

INTEGRATIE TEGEMOETKOMING (IT)

- Afhankelijk van de personen met wie je samenwoont, behoor je tot een bepaalde gezinscategorie. Voor elk van de drie gezinscategorieën is er een maximum van vrijstelling op je vervangingsinkomen.
- De aard van de belastbare inkomens is ook belangrijk. Omdat gaan werken belangrijk is, is het belastbaar arbeidsinkomen hoger vrijgesteld dan een vervangingsinkomen.
- Sinds 1 januari 2021 wordt er geen rekening meer gehouden met de inkomsten van de partner voor de berekening van de integratie tegemoetkoming. De jaren daarvoor wel en dat werd de prijs van de liefde genoemd...

BELGIE - TEGEMOETKOMINGEN

MAXIMALE BEDRAGEN

IVT	SAMENWONENDE - € 880,61	ALLEENSTAANDE - € 1.320,93	TEHUIS – € 1.320,93	PTL - € 1.780,15
IT 1	€ 129,20 € 1.009,81	€ 129,90 € 1.450,13	€ 93,02 € 1.414,13	€ 129,20 € 1.910,05
IT 2	€ 427,35 € 1.307,96	€ 427,35 € 1.748,28	€ 307,69 € 1.628,62	€ 427,35 € 2.207,50
IT 3	€ 679,64 € 1.560,25	€ 679,64 € 2.005,57	€ 489,34 € 1.810,27	€ 679,64 € 2.459,79
IT 4	€ 987,70 € 1.868,31	€ 987,70 € 2.263,32	€ 711,14 € 2.032,07	€ 987,70 € 2.767,85
IT 5	€ 1.119,76 € 2.000,37	€ 1.119,76 € 2.440,69	€ 806,22 € 2.127,15	€ 1.119,76 € 2.899,91

INKOMENSGARANTIE VOOR OUDEREN IGO

De inkomensgarantie voor ouderen (IGO) is een uitkering voor ouderen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben en die niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken.

Heb ik recht op een IGO?

- De bestaansmiddelen zijn onderworpen aan een uitgebreid onderzoek
- Als de bestaansmiddelen per maand minder bedragen dan
  - € 1.549,42 voor alleenstaanden
  - € 1.032,95 voor samenwonenden

INKOMENSGARANTIE VOOR OUDEREN IGO

- **BEDRAGEN**
  - Alleenstaande: € 1.549,42
  - Samenwonende: € 1.032,95
- De IGO is belastbaar. Sociaal tarief kan bij IGO.
- In de meeste gevallen hoef je zelf geen aanvraag in te dienen voor de IGO
- Het onderzoek start automatisch als je
  - Een pensioen aanvraagt in België;
  - Een tegemoetkoming voor personen met een handicap krijgt en de wettelijke pensioenleeftijd bereikt;
  - Een leefloon krijgt en de wettelijke pensioenleeftijd bereikt.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

➤ WETTELIJKE SUBROGATIE

- De term wettelijke subrogatie is juridische taal voor een situatie waarin een persoon of instantie ‘wettelijk in de plaats wordt gesteld’ van iemand anders.
- Indien je beperking het geval is van een ongeval, vergoedt de verzekeringsmaatschappij of een andere partij de schade.
- Voor dat precies bepaald is welke ondersteuning de verzekeringsmaatschappij je moet betalen, kunnen jaren voorbij gaan...
- Het VAPH kan je al een tegemoetkoming geven voor je de schadevergoeding hebt ontvangen. Het VAPH kan ook in jouw plaats de verzekeringsmaatschappij aanspreken om zijn tegemoetkoming terug te vorderen.
- Op die manier is het toch de verzekeringsmaatschappij die de uiteindelijke kost van je noodzakelijke ondersteuning draagt.
- Het wettelijk subrogatierecht is van toepassing zolang de PmH nog geen definitieve schadeloosstelling heeft gekregen.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

➤ CUMULVERBOD

- De term cumulverbod betekent dat je voor je schade maar één keer een vergoeding mag ontvangen. Cumuleren van vergoedingen is verboden.
- Het cumulverbod betekent dat het VAPH geen tussenkomst mag geven wanneer de PmH al een schadeloosstelling krachtens een ander wettelijk stelsel heeft gekregen voor dezelfde schade en op grond van dezelfde beperking.
- Het VAPH dient wel het verschil bij te passen indien de schadeloosstelling krachtens het ander wettelijk stelsel lager is dan de tussenkomst van het VAPH. **Dit is de verschilregel.**
- De PmH moet zijn aanspraak laten gelden ten aanzien van de verzekeringsmaatschappij. Hij moet dus daadwerkelijk een schadeloosstelling vragen voor HvD of ondersteuning door een (al dan niet vergunde) zorgaanbieder.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

- Het cumulverbod binnen het VAPH heeft enkel betrekking op de schadeloosstelling die gelijkaardige schade dekt als de tussenkomst van het VAPH.
- Het VAPH kan het cumulverbod niet toepassen op schadeloosstellingen voor inkomensverlies, kost medische schade, morele schade.
- Het cumulverbod binnen het VAPH wordt dus enkel toegepast op de schadeloosstelling voor hulp van derden, huishoudschade op ondersteuning door een (al dan niet vergunde) zorgaanbieder.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

- Een schadeloosstelling kan de vorm aannemen van een éénmalig kapitaal of een jaarlijks of maandelijks (al dan niet periodiek herzienbare) vergoeding.
- In de arbeidsongevallenwetgeving en de wetgeving inzake beroepsziektes wordt de schadevergoeding hulp van derden altijd uitgekeerd onder de vorm van een (jaarlijks of maandelijks) periodieke vergoeding.
- In andere gevallen zoals verkeersongevallen wordt de schadevergoeding veelal uitgekeerd onder de vorm van kapitaal
- De vergoeding bij ongevallen bestaat veelal uit volgende componenten:
  - Medische schade
  - Economische schade
  - Hulp van derden
  - (eventueel) morele schadevergoeding

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

➤ Toepassing

- De wijze waarop het cumulverbod wordt toegepast is voor iedereen gelijk, los van het gegeven of er een éénmalige schadeloosstelling is dan wel een periodieke vergoeding.
- De schadeloosstelling zal steeds jaarlijks in mindering gebracht worden van de tussenkomst van het VAPH voor zorg en ondersteuning.
- Voor personen die een periodieke vergoeding ontvangen, wordt de schadeloosstellingen berekend op jaarbasis.
- Voor personen die een éénmalige schadeloosstelling kregen, zal het VAPH deze schadeloosstellingen omzetten naar een jaarlijkse lijfrente. Daarna zal deze jaarlijkse schadeloosstelling, net als bij de periodieke vergoeding, in mindering gebracht worden van de tussenkomst van het VAPH.
- Het cumulverbod wordt toegepast op 80% van de schadeloosstelling voor HvD.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

VOORBEELD

- Anita werd het op 34 jarige leeftijd het slachtoffer van een arbeidsongeval. Ze ontvangt een driemaandelijke vergoeding voor HvD ten belope van 4.500 euro. Ze heeft recht op een PVB van 40.000 euro.
- Haar schadevergoeding voor HvD op jaarbasis bedraagt $4.500 \times 4 = 18.000$ euro.
- 80% van haar schadevergoeding op jaarbasis is 14.400 euro. Dit wordt in mindering gebracht van haar PVB. Zo houdt ze nog een PVB over van 25.600 euro.

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

VOORBEELD

- Jean is het slachtoffer van een verkeersongeval met een verantwoordelijke derde. Hij kreeg een éénmalige vergoeding voor toekomstige HvD van 1.000.000 euro.
- Bij het afsluiten van de schaderegeling was hij 35 jaar. Het PVB van Jean bedraagt 50.000 euro.
- Volgens de gehanteerde sterftetafels heeft deze persoon een levensverwachting van 50,22 jaar. Dit komt overeen met een omzettingscoëfficiënt van 31,50 euro.
- $1.000.000 \text{ euro} / 31,50 = \text{€ } 31.746,03$ lijfrente per jaar.
- Van de jaarlijkse lijfrente wordt het cumulverbod toegepast op 80%, voor hem dus € 25,396,82.
- Hij heeft nog recht op een PVB van $50.000 - 25.396,82 = \text{€ } 24.603,18$

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

VOORBEELD

- Dimi is een man van 38 jaar. In 1998 werd hij op zijn fiets aangereden door een vrachtwagen. Hij was toen 12 jaar.
- In maart 2024 is er voor het eerst een voorschot uitbetaald van 100.000 euro door de verzekering.
- Het is nog steeds wachten op een definitieve schaderegeling???

WETTELIJKE SUBROGATIE CUMULVERBOD

- De wettelijke subrogatie/cumulverbod is niet van toepassing voor ondersteuning via RTH.
- De wettelijke subrogatie/cumulverbod is niet alleen van toepassing voor ondersteuning via het VAPH, maar even zeer binnen de ziekteverzekering, de FOD Sociale Zekerheid voor de tegemoetkomingen,...
  - Voor wat betreft de ziekteverzekering slaat dit dan op de schadeloosstelling van de medische kosten.
  - Voor wat betreft tegemoetkomingen slaat dit dan op de schadeloosstelling van de economische schade.

INFO

Voor meer info kan je terecht bij

Groep Ubuntu

Luc Colman

Blokkestraat 29 A

8550 Zwevegem

luc.colman@groepubuntu.be

0486/02 09 83